

รายการ ร้อยเรื่องเมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา & คณะอนุกรรมการฝ่ายข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐ ๒๔๔ ๑๓๑๘-๒๑

เรื่อง พลังงานทดแทน
ออกอากาศ เดือนมีนาคม ๒๕๕๘
ผู้เรียบเรียง นางสาวเปรมฤดี แทนมาลา บรรณารักษ์ปฏิบัติการ กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
สำนักวิชาการ

“พลังงาน” เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ ในการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชน และเป็นปัจจัยพื้นฐานการผลิตในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ในปัจจุบัน การใช้พลังงานของโลก ได้มาจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ซึ่งได้แก่ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติและถ่านหิน มีปริมาณรวมกันถึงร้อยละ ๙๕ ร้อยละ ๒ มาจากพลังงานนิวเคลียร์ ส่วนที่เหลือร้อยละ ๓ นำมาจากพลังงานประเภทอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพลังงานทดแทน

พลังงานทดแทน คือพลังงานที่ใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นพลังงานหลักที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน พลังงานทดแทนแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. พลังงานทดแทนจากแหล่งที่ใช้แล้วหมดไป เช่น ถ่านหิน แก๊สธรรมชาติ หินน้ำมัน

๒. พลังงานทดแทนที่สามารถหมุนเวียนมาใช้ได้อีก เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล น้ำ

วิกฤตการณ์ด้านพลังงานได้ก่อตัว และทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทั้งจากการขาดแคลนแหล่งพลังงาน และผลกระทบของการใช้พลังงานที่มีต่อสภาวะสิ่งแวดล้อม ประเทศต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงวิกฤตการณ์นี้ และพยายามคิดค้นเพื่อหาทางออก ในการแก้ไขวิกฤตการณ์ดังกล่าวคือ “การใช้พลังงานทดแทน” โดยพลังงานทดแทนที่สามารถหมุนเวียนมาใช้ได้อีก เป็นพลังงานที่ได้รับความสนใจในการศึกษาค้นคว้าวิจัย และเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถช่วยแก้ไขปัญหการขาดแคลนแหล่งพลังงานในอนาคต และช่วยลดปัญหาด้านมลพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานในปัจจุบัน

ในปี ๒๕๕๗ ประเทศไทย ได้มีการใช้พลังงานทดแทนประเภทต่าง ๆ จำนวน ๙,๐๒๕ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ เมื่อคิดเป็นร้อยละพบว่ามีการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ ร้อยละ ๑๑.๘๑

กระทรวงพลังงานได้พยากรณ์ความต้องการพลังงานในอนาคตของประเทศ โดยในปี ๒๕๖๔ คาดว่าจะมีความต้องการ ๙๙,๘๓๘ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ จากปัจจุบัน ๗๑,๗๒๘ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ โดยแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๗๓ และแผนการพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๔ ได้กำหนดให้มีสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น จาก ๗,๔๑๓.๐๒๕ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ ในปี ๒๕๕๕ เพิ่มเป็น ๒๕,๐๐๐ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ ในปี ๒๕๖๔ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๕ ของการใช้พลังงานรวมทั้งหมด

ด้วยเหตุนี้ สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) โดย คณะกรรมาธิการปฏิรูปพลังงานได้เสนอประเด็นความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการยกย่องรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับพลังงาน ๖ ประเด็น ภายใต้แนวทางหลักว่า “รัฐต้องสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน จัดหาพลังงานให้เพียงพอ กิจกรรมพลังงานเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐาน รัฐต้องส่งเสริมให้มีการผลิต และใช้พลังงานหมุนเวียน รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนเป็นผู้ผลิตเพื่อใช้เองและเพื่อจำหน่ายด้วย รวมทั้งส่งเสริมสังคมให้ตระหนักและมีพฤติกรรมเพื่อให้มีการผลิตและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า” นั้น

ถือเป็นมิติใหม่ของการปฏิรูปพลังงาน จึงมีความสำคัญมากที่จะต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนทั้งประเทศตระหนักว่า ตนเองเป็นทั้งผู้ใช้และผู้ผลิตพลังงาน และต้องใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า จากการศึกษาแนวทางปฏิรูปพลังงาน สามารถจำแนกประเด็นสำคัญในการปฏิรูปพลังงานไว้ ๔ ด้านดังนี้

๑. ด้านการจัดการทรัพยากรพลังงาน
๒. ด้านการแข่งขันและธรรมาภิบาลในธุรกิจพลังงาน
๓. ด้านโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
๔. ด้านพลังงานทดแทน

ในส่วนของแนวคิดของการปฏิรูปด้านพลังงานทดแทน การผลักดันการแก้ไข ปรับปรุง ข้อมกฎหมายและระเบียบปฏิบัติบางอย่างที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาพลังงานทดแทน เช่น ระเบียบปฏิบัติของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการขอใช้พื้นที่เพื่อพัฒนาโครงการพลังงานลม, การแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กที่อาจตั้งอยู่ในพื้นที่อ่อนไหว เช่น พื้นที่อุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า, การศึกษาและพัฒนากฎหมาย หรือกฎระเบียบที่วาดด้วยมาตรฐานความปลอดภัยระบบก๊าซชีวภาพ, การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕

นอกจากนี้สาระสำคัญของการปฏิรูปพลังงานทดแทนนั้นมุ่งหวังให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาพลังงานทดแทนให้เป็นหนึ่งในพลังงานหลักของประเทศ ทดแทนเชื้อเพลิง ฟอสซิลและและการนำเข้าน้ำมันได้อย่างยั่งยืนในอนาคต อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ สำหรับพลังงานทดแทน รัฐควรเสริมสร้างการใช้พลังงานทดแทนในระดับชุมชนแบบครบวงจร สนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตเทคโนโลยีพลังงานทดแทนในประเทศ และวิจัยพัฒนาส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานทดแทนของไทยให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดสากล

บรรณานุกรม

- กระทรวงพลังงาน. (๒๕๕๗). **พลังงานทดแทน**. สืบค้น ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ จาก http://www.dede.go.th/dede/images/stories/stat_dede/sit_57/re_1_calendar_dec.pdf
- กรมพัฒนาพลังงานทดแทน. (๒๕๕๗). **รายงานประจำปี ๒๕๕๖: กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงพลังงาน.
- กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน. (๒๕๕๗). **แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก**. สืบค้น ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ จาก : <http://www.enconfund.go.th/pdf/index/aedp25.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ. (๒๕๕๒). **พลังงานทางเลือกการใช้เชื้อเพลิงของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: กระทรวงพลังงาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (๒๕๕๗). **สาระสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านการพลังงาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.